

To: [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl; [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl; [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl;
 [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl; [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl; [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl;
From: [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl
Sent: Mon 2/15/2021 7:25:11 PM
Subject: RE: Antw: werkwijze doortrekken
Received: Mon 2/15/2021 7:25:12 PM
[VTGM protocol COVID vaccins GGD versie 2 110221.pdf](#)
[uitrol proces doortrekken versie 0.3.docx](#)
[2021.WerkwijzeAlq.Vaccinatie_nvza_ggd.pdf](#)

Hoi Allemaal,

De NVZA zou samen met GGDGHOR een werkwijze opstellen voor het doortrekken van vaccins. De IGJ heeft hiervan gezegd dat dit mag als dit geprotocolleerd plaatsvindt en als mensen hiervoor getraind worden. Ik had het idee dat dit uiteindelijk ook in de landelijke richtlijn terecht moet komen maar dat weet ik niet zeker. @ [REDACTED] [REDACTED] weet jij dat? De verwachting is dat dit protocol ook voor AstraZeneca straks toegepast zal worden.

De uitkomst is de bijgevoegde instructie die dus deels overeenkomt met "onze" instructie uit de richtlijn maar op sommige onderdelen dus afwijkt. Dit hebben ze op eigen initiatief gemaakt en zonder afstemming met ons. We hebben geen foto's ter beschikking gesteld bijvoorbeeld. Omdat [REDACTED] [REDACTED] namens het RIVM in de werkgroep zat die zich bezig hield met het doortrekken van vaccins kreeg zij de instructie doorgestuurd. Vervolgens heb ik die bekeken en wat verschillen met onze richtlijn opgemerkt. Dit heb ik aangekaart bij de NVZA en deels zijn mijn opmerkingen overgenomen en deels niet.

Het lijkt mij zeer wenselijk als we de aanpassingen van de NVZA overnemen in de landelijke instructie. Ik weet alleen niet of we de GGD en NVZA zover krijgen want ze willen graag een korte instructie op tafel kunnen leggen en die van ons is dus blijkaar te uitgebreid.

Ik vind het niet correct als dit de enige nieuwe instructie moet worden omdat deze instructie wat stappen overslaat die voor bijvoorbeeld een andere uitvoerende partij die ook met het Pfizer vaccin werkt wel relevant is.

Ik hoor graag wat er uit jullie inhoudelijk overleg morgen komt.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED] [REDACTED]

[REDACTED] COVID-19

Logistiek coördinatiecentrum COVID-19 vaccinatie (LCC) | plans cell |

.....
 Dienst Vaccinvoorziening en Preventieprogramma's (RIVM-DVP)

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

A. van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven | Kamer [REDACTED] [REDACTED]

Postbus 1 | 3720 BA | Bilthoven

T 030- [REDACTED]

M 06- [REDACTED]

F 030 [REDACTED]

E [REDACTED]@rivm.nl

Werkdagen: [REDACTED]

.....
Van: [REDACTED] <[REDACTED]@rivm.nl>

Verzonden: vrijdag 12 februari 2021 11:12

Aan: [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl; [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl; [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl; [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl;
 [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl; [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl

Onderwerp: RE: Antw: werkwijze doortrekken

Hi [REDACTED], iets voor dinsdag inderdaad, dank, [REDACTED]

From: [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl

Sent: vrijdag 12 februari 2021 10:00

To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
 <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Subject: RE: Antw: werkwijze doortrekken

Dag,

We moeten altijd open staan voor verbeteringen.

Maar ik zie het logo van de NVZA, de GGD staat genoemd, maar ik zie geen logo of naam van RIVM. Terwijl jij meedenkt en onze plaatjes gebruikt worden. Hoe zit het eigenlijk precies met de samenwerking? Zoals ik het lees staat het al op de website van de NVZA?

Is de IGV al akkoord met deze werkwijze voor GGDen? Dat wil ik het liefst wel zwart op wit, voordat we ook maar ergens ons logo op willen hebben of iets toevoegen aan onze richtlijn.

Mijn idee:

- Twee instructies voor Comirnaty in omloop is onwenselijk, dus ik ben voor een coproductie. Of ons logo er bij op of alle logo's weg. Wat heeft de voorkeur? Ik denk zelf: ons logo er bij op, én
- We voegen het toe aan onze richtlijn in plaats van onze instructie of we voegen hun stappen toe aan onze instructie. Wat heeft de voorkeur? Voor de eenheid zou ik onze lay-out zoveel mogelijk uniform willen houden, en dan wel hun (realistische) stappen toevoegen.

• Het wel belangrijk dat we helderheid krijgen over de zin of onzin van een aantal voorschriften". Du sik heb nog wel een aantal vragen:

- het dragen van handschoenen: dat voegt niets. Want die moet je ook weer tussendoor desinfecteren. Je mag je handen ook desinfecteren met handalcohol als alternatief op handenwassen. Dus het argument dat het niet op de priklocatie kan vervalt.
- het desinfecteren van de rubberen dop: sinds wanneer is dat nodig? Onder de het afdekkapje is het bij mijn weten altijd steriel. We kunne het a.s. maandag nog een keer checken bij pfizer, maar als het niet zo was hadden we vast al commentaar gehad toch? De werkwijze in het ziekenhuis met allerlei middelen en buiten het ziekenhuis met vaccins verschilt blijkbaar. Dat is niet nieuw. In het ziekenhuis wordt ook met chemo e.d. gewerkt, zijn soms meerder personen betrokken en dan kunnen extra maatregelen nodig zijn.
- Stap 3: het recappen van een naald (weliswaar wel een optreknaald maar toch): wat is daar het voordeel van bij wegsputten van overmaat? Dan vang je het op in het beschermkapje?
- Stap 4: waarom pompend 1,8 ml NaCl in spuiten? "zodat de overdruk kan ontsnappen" Dat begrijp ik niet, want die kan nergens heen. Daarom haal je er weer 1,8 ml lucht uit. Dat je het rustig doet begrijp ik wel, want je hebt nogal wat weerstand.
- Stap 6 Zijn de plastic kaartjes iets wat volgens GGD GHOR NL alle GGDen gebruiken?

5.1.2e kun jij mij antwoord op mijn vragen geven?
 5.1.2e en 5.1.2e zullen we het hier dinsdag over hebben?

Hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e
 5.1.2e vaccinatie en screening
 BIG-nummer: 5.1.2e

Mobiel: 06 5.1.2e
 E-mail: 5.1.2e@rivm.nl
 Werkdagen: 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Verzonden: vrijdag 12 februari 2021 08:36

Aan: 5.1.2e i.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Onderwerp: FW: Antw: werkwijze doortrekken

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e

De NVZA heeft samen met de GGDGHOR een protocol geschreven voor het gereed maken van COVID vaccins. Dit protocol beschrijft een paar stappen net iets anders waardoor je potentieel minder vaccinvlies hebt en daarnaast beschrijft het een geprotocolleerde procedure voor het doortrekken van vaccin. Ik zit een beetje te worstelen met dit document. Het is een variant op ons nationale beleid waar ik eigenlijk niet gelukkig mee ben maar ik weet niet goed wat we hiermee kunnen.

Er zitten ook wat inhoudelijke verschillen in zoals het dragen van handschoenen, het desinfecteren van de rubberen dop, het recappen van een naald (weliswaar wel een optreknaald maar toch).

Hebben jullie suggesties hoe dit aan te vliegen of laten we dit gewoon gebeuren? Uiteindelijk komt dit document bij alle GGD'en op de tafel te liggen en dan kun je je afvragen of ze onze instructies nog lezen/ gebruiken...

Nb lees vooral ook even de emails hieronder.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e COVID-19

.....
 Dienst Vaccinvoorziening en Preventieprogramma's (RIVM-DVP)
 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
 A. van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven | Kamer 5.1.2e | Postbak 5.1.2e
 Postbus 1 | 3720 BA | Bilthoven

T 030- 5.1.2e
 M 06- 5.1.2e
 F 030- 5.1.2e
 E 5.1.2e @rivm.nl

Werkdagen: 5.1.2e

.....

Van: 5.1.2e @lumc.nl <5.1.2e @lumc.nl>

Verzonden: donderdag 11 februari 2021 17:44

Aan: 5.1.2e @ggdghor.nl; 5.1.2e @ggdnog.nl; 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

CC: 5.1.2e @ggdghor.nl; 5.1.2e @mcl.nl; 5.1.2e @viecuri.nl; 5.1.2e @gelre.nl

Onderwerp: RE: Antw: werkwijze doortrekken

Beste allemaal,

We hebben vandaag onderling even afgestemd en 5.1.2e en ik hebben het protocol oa nav onderstaand commentaar, en opmerkingen van 5.1.2e en website NVZA aangepast. Dank aan iedereen voor het zorgvuldige meelezen. Wat denk ik belangrijk is dat we geprobeerd hebben een zo universeel mogelijk protocol neer te zetten, een evt lokale aanpassing zou onder verantwoordelijkheid van de ziekenhuisapotheker kunnen plaats vinden.

Zie hieronder (blauw en cursief) ook voor uitleg van wat er wel/niet gewijzigd is. 5.1.2e ik heb jou ook meteen ingekopieerd in het kader van de efficiëntie.

Mocht het jullie lukken om een snelle check te doen dan is dat mooi, zonder tegenbericht zullen we deze versie 2.0 morgenmiddag op de website van de NVZA plaatsen.

Mvg,

5.1.2e

*****
 5.1.2e
 5.1.2e
 5.1.2e
 5.1.2e
 5.1.2e
 LUMC, Leiden
 tel: 071 5.1.2e of 5.1.2e
 website: <http://www.lumc.nl/ore>

Commentaar van 5.1.2e (RIVM):
From: 5.1.2e <5.1.2e@gelre.nl>
Sent: donderdag 11 februari 2021 15:36
To: 5.1.2e <5.1.2e@lumc.nl>
Subject: aanpassing protocol

Hoi 5.1.2e

Laten we inderdaad proberen of we morgen even kunnen bellen. Ik zit wel vol overleggen dus ik doe mijn best om op te nemen.

Hieronder alvast mijn bevindingen. Ik ben een pietlut dus ik hoop niet dat je dat storend vindt.

Ik heb vooral nu gekeken naar het VTGM protocol:

- Mbt de lijst met benodigheden. De ene keer staat er RIVM achter, de andere keer niet. Maar alles wordt toch geleverd door RIVM?

RIVM weggehaald, om verwarring te voorkomen (ook als het een keer niet wordt bijgeleverd)

Graag hierbij de naamgeving ook overnemen zoals deze ook in de richtlijn vermeld staan. Venflon is bv een nieuwe term en het zijn BD Eclipse naalden en ook de term miniplasco gebruiken we niet. Daarnaast spreken we over een optrekspuit (3ml) en toedieningsspuit (1ml).

aangepast

- Bij houdbaarheid staat nu specifiek 4graden Celsius maar dit mag 2-8 graden Celsius zijn. *Aangepast naar 2-30C, dat is nl temp range die officieel wordt aangegeven*
-
- We werken niet met handschoenen aan tenzij hier nu opeens een goede reden voor is (zie opmerking)
- *Vanwege de beperkte mogelijkheden op de verschillende locaties ten aanzien van handen wassen (beperkte wasgelegenheden en ver van de plek van toediening kan men op locaties niet conform de richtlijn handenwassen van het RIVM voldoen, het dragen van handschoenen geeft hierdoor een verbetering van de hygiëne maatregelen), zie ook https://www.vmszorg.nl/wp-content/uploads/2017/03/2009.0108_praktijkids_high_risk.pdf, richtlijn die verpleging aanhoudt, hoofdstuk 4, pg 22*
- Bullet 4 bij werkwijze voor toediening wordt gesproken over de conus van de naald, dit moet de conus van de spuit zijn.
- *aangepast*
- Bij stap 2 staat dat het rubber gedesinfecteerd moet worden. Dit komt niet overeen met de RIVM instructie en de SmPC.
- *Dit is een basismaatregel, onder een cap is het nl niet steriel (cap sluit niet luchtdicht af bij steriliseren), zie hier ook https://www.vmszorg.nl/wp-content/uploads/2017/03/2009.0108_praktijkids_high_risk.pdf, pg 28*
- Bij stap 3 wordt de naald gerecapt. Ik zou dit goed onderbouwen want in principe is het uitgangspunt altijd dat er niet gerecapt mag worden.

Bij de pilots is op vrijwel alle plekken gezien dat men nu de overmaat NaCl wegspuit boven een prullenbak. Aangezien het geen risicovolle stof is, vinden we het dan hygiënischer om wel te recappen en dan weg te spuiten (evt prikaccident kan geen kwaad: het is NaCl en schone naald)

- Bullet 4 bij stap 3 snap ik niet. Wat wordt er bedoeld met "breng op volume"?
- *Is nu iets anders geformuleerd, was bedoeld om evt overmaat (zie opm hiervoor) weg te spuiten*
- Stap 5, verwerp de 3ml spuit vind ik een lastig begrip. *Aangepast, terminologie van GGD gebruikt*

- Stap 5, bullet 2 mist de toevoeging **ml**. De stap voor stap 5 zou overigens moeten zijn, bevestig een 1 ml spuit op de optreknaald **aangepast**
- Na stap 5 zou moeten staan dat je de 1ml spuit loskoppelt van de optreknaald **aangepast**

Stap 1 tm 6 zijn bijna identiek aan het landelijke protocol behalve een paar tussenstappen. Mijn voorstel is om te kijken of we deze kunnen toevoegen aan het landelijke protocol ipv iets apart hiervoor op te stellen waarbij een paar stappen ontbreken? Daarnaast zouden stap 7 en 8 toegevoegd kunnen worden evenals de checklist?

De bedoeling was om een kort stuk (werkprotocol zoals wij nu hebben opgesteld) geplastificeerd op de tafels te leggen ter bevordering van de controle. Vanwege de hoge turnover aan personeel en inwerkprocedure door Randstad is het denken wij belangrijk dat men snel een check kan doen op de juiste werkwijze. Dus goed om aan protocol toe te voegen, alleen zou ons advies zijn om op elke werktafel dit korte protocol (gelamineerd) neer te leggen om te garanderen dat men protocollair blijft werken.

Ik heb nog 1 aanvullende vraag. Waar of door wie vindt de check van de kaartjes met het genoteerde tijdstip plaats? Waar moet op gelet worden? Wie geeft er aan of het nog goed is of niet? Moet hier niet de check van zo spoedig mogelijk/ max 6 uur in de flacon op zitten?

Per locatie bepalen of omloop of de optrekker kaartjes noteert, bij voorkeur tijdstip tot waarop de spuiten toegediend mogen worden (einde exp)

Ik vind jullie uitrol notitie erg helder!

Hopelijk hebben jullie iets aan mijn feedback, uiteindelijk streven we natuurlijk naar een uniform beleid voor heel Nederland.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e COVID-19

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Verzonden: woensdag 10 februari 2021 20:10

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@ggdghor.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Onderwerp: RE: Antw: werkwijze doortrekken

Hoi 5.1.2e

Laten we inderdaad proberen of we morgen even kunnen bellen. Ik zit wel vol overleggen dus ik doe mijn best om op te nemen.

Hieronder alvast mijn bevindingen. Ik ben een pietlut dus ik hoop niet dat je dat storend vindt.

Ik heb vooral nu gekeken naar het VTGM protocol:

- Mbt de lijst met benodigdheden. De ene keer staat er RIVM achter, de andere keer niet. Maar alles wordt toch geleverd door RIVM?

Graag hierbij de naamgeving ook overnemen zoals deze ook in de richtlijn vermeld staan. Venflon is bv een nieuwe term en het zijn BD Eclipse naalden en ook de term miniplasco gebruiken we niet. Daarnaast spreken we over een optrekspuit (3ml) en toedieningsspuit (1ml).

- Bij houdbaarheid staat nu specifiek 4graden Celsius maar dit mag 2-8 graden Celsius zijn.
- We werken niet met handschoenen aan tenzij hier nu opeens een goede reden voor is
- Bullet 4 bij werkwijze voor toediening wordt gesproken over de conus van de naald, dit moet de conus van de spuit zijn.
- Bij stap 2 staat dat het rubber gedesinfecteerd moet worden. Dit komt niet overeen met de RIVM instructie en de SmPC.
- Bij stap 3 wordt de naald gerecapt. Ik zou dit goed onderbouwen want in principe is het uitgangspunt altijd

dat er niet gerecapt mag worden.

- Bullet 4 bij stap 3 snap ik niet. Wat wordt er bedoeld met "breng op volume"?
- Stap 5, verwerp de 3ml spuit vind ik een lastig begrip.
- Stap 5, bullet 2 mist de toevoeging **ml**. De stap voor stap 5 zou overigens moeten zijn, bevestig een 1 ml spuit op de optreksnaald
- Na stap 5 zou moeten staan dat je de 1ml spuit loskoppelt van de optreksnaald

Stap 1 tm 6 zijn bijna identiek aan het landelijke protocol behalve een paar tussenstappen. Mijn voorstel is om te kijken of we deze kunnen toevoegen aan het landelijke protocol ipv iets apart hiervoor op te stellen waarbij een paar stappen ontbreken? Daarnaast zouden stap 7 en 8 toegevoegd kunnen worden evenals de checklist?

Ik heb nog 1 aanvullende vraag. Waar of door wie vindt de check van de kaartjes met het genoteerde tijdstip plaats? Waar moet op gelet worden? Wie geeft er aan of het nog goed is of niet? Moet hier niet de check van zo spoedig mogelijk/ max 6 uur in de flacon op zitten?

Ik vind jullie uitrol notitie erg helder!

Hopelijk hebben jullie iets aan mijn feedback, uiteindelijk streven we natuurlijk naar een uniform beleid voor heel Nederland.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

.....
 Dienst Vaccinvoorziening en Preventieprogramma's (RIVM-DVP)
 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
 A. van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven | Kamer 5.1.2e | Postbak 5.1.2e
 Postbus 1 | 3720 BA | Bilthoven

T 030- 5.1.2e
 M 06- 5.1.2e
 F 030- 5.1.2e
 E 5.1.2e [@rivm.nl](mailto:5.1.2e@rivm.nl)

Werkdagen: 5.1.2e

.....
 Van: 5.1.2e <5.1.2e@ggdghor.nl>

Verzonden: woensdag 10 februari 2021 18:49

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Onderwerp: Re: Antw: werkwijze doortrekken

Ha 5.1.2e

De apothekers hebben het protocol opgesteld, en ik heb de werkwijze in het word-document geschreven (in afstemming met allerlei mensen).

Laten we hier morgen even over bellen, oké?

5.1.2e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 10 feb. 2021 om 18:19 heeft 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl> het volgende geschreven:

Hoi 5.1.2e

5.1.2e heeft mij onderstaande e-mail doorgestuurd met de vraag of ik mee zou willen lezen.

Uit jouw mail begrijp ik dat het document al definitief is? Ik zie wel wat foutjes erin staan (be naamgeving producten) en ik zie ook wat verschillen met de huidige werkwijze in de nationale richtlijn die wellicht niet wenselijk zijn. Hoe kunnen we dit het beste aanpakken?

Heb je toevallig ook een wordversie waar we onze reactie in kunnen plaatsen?

Initieel was het idee om de huidige nationale instructie aan te vullen met specifieke aandachtspunten ipv een apart document te maken waarbij je het risico loopt dat deze alweer snel verouderd is. Hoe zien jullie dit nu?

Groeten 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Datum: 10 februari 2021 om 17:37:33 CET
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Onderwerp: FW: werkwijze doortrekken

Hij 5.1.2e
 Wil je ff meelezen met de werkinstructies. De procesuitrol heb ik al bekeken en die kan je overslaan als je wil.

Thanks!
 Groetjes, 5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@ggdghor.nl>
Sent: woensdag 10 februari 2021 09:26
To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Subject: werkwijze doortrekken

Beste 5.1.2e

In de bijlage vind je het protocol "doortrekken" zoals dat vandaag op de website van de NVZA komt te staan, en naar de coördinatoren van de vaccinatielocaties.

5.1.2e heeft gevraagd om ook mee te mogen lezen, als informatie, dus ik stuur het ook naar haar,

Mocht je nog vragen hebben dan hoor ik dat natuurlijk graag.
 Ik denk dat het goed is om bijvoorbeeld over 2 weken met elkaar de balans op te maken,

5.1.2e

Dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Het bericht kan vertrouwelijke informatie bevatten. Als u dit bericht per abuis hebt ontvangen, wordt u verzocht het te vernietigen en de afzender te informeren. GGD GHOR Nederland is niet aansprakelijk voor onjuiste en onvolledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail bericht, of een te late ontvangst daarvan.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*